Nederlandsche Mycologische Vereeniging.
Mededeelingen
I (1909)

MEDEDEELINGEN

:: VAN DE ::

NED. MYCOLOGISCHE

:: VEREENIGING. ::

I

Zeer zeldzaam exemplaar

MEDEDEELINGEN VAN DE NED. MYCOLOGISCHE VEREENIGING.

DE PADDENSTOELENTENTOONSTELLING TE ZEIST.

HET was voorzeker eene heele onderneming, een tentoonstelling te organiseeren op een nog zoo weing bekend en bemind gebied. De Nederlandsche Mycologische Vereeniging heeft het aangedurfd en het moet gezegd, zij heeft eer van haar werk gehad.

Zoowel voor hen, die nog nooit een paddenstoel goed hadden bekeken, als voor hen, die zich reeds jaren met het determineeren er van hadden bezig gehouden, was er overvloed van interessants te zien en vooral voor de laatsten is het eene prachtige gelegenheid geweest, om met hun studie een stap voorwaarts te komen, en eens kennis te maken met families, geslachten of soorten, die in hun gewone omgeving niet voorkomen.

Uit de wijze, waarop de tentoonstelling was ingericht, de lange tafels smaakvol met heide en planten versierd, en de zwammen keurig opgesteld in mos, gras en doode blaren inplaats van op schoteltjes of bordjes, blijkt, dat hier een artistieke geest aan het werk was geweest, waaraan de Heer Ruys, de voorzitter der vereeniging niet vreemd is; terwijl uit het bijeengebrachte materiaal, de rangschikking er van en de inlichtingen, die bereidwillig aan het publiek werden verschaft, kan worden opgemaakt, dat er een degelijke kern, waarvan eene levende kracht uitgaat, schuilt in de Ned. Myc. Vereeniging.

Het meeste levend materiaal was bijeen gebracht door den Heer L. H. van Berk te Zeist, aan wien dan ook de medaille werd toegekend voor het grootst aantal goed gedetermineerde soorten, uitgeloofd door Mevrouw A. J. de Beaufort-Hoeufft te Zeist.

Het aantal ingezonden ascomyceten was betrekkelijk gering; de medaille daarvoor, uitgeloofd door Mevrouw van Romondt-Vis, werd toegekend aan Mevr. E. van Kalshoven te 's Heerenberg.

Het werk over »De Paddenstoelen van Nederland«, beschikbaar gesteld door den heer J. Leur, te Bussum, als prijs voor het grootste aantal soorten polyporaceëen, werd toegewezen aan Dr J. Tresling, te Ter Apel.

Meerdere prijzen waren niet beschikbaar; daar er echter nog een paar bijzonder verdienstelijke inzendingen waren, die niet stilzwijgend konden worden voorbijgegaan, is schriftelijk de dank der Vereeniging betuigd voor de prachtige collectie gedroogde zwammen, aan den Heer H. H. van der Lek te Ossendrecht als baanbreker in Nederland op dit gebied; alsmede aan den Heer van der Ven, te Arnhem, voor het plekje bosch-idylle, door hem in een hoekje van de zaal getooverd.

De tentoonstelling heeft zich vooral Zaterdag en Zondag in druk bezoek mogen verheugen; en uit de talrijke vragen door de bezoekers aan de leden der commissie gedaan bleek, dat de belangstelling in het tentoongestelde grooter was, dan men had durven hopen. Vooral bleek dit het geval te zijn met de Amanita's, de Lepiota's, de Psalliota's, Coprinus comatus, verschillende Boletus-soorten en de Ascomyceten, zooals Helvella crispa, elastica en lacunosa, Peziza badia, onotica en aurantiaca, Bulgaria inquinans, Cordyceps militaris en ophioglossides. Verder trok de aandacht Auricularia Judae, Xylaria polymorpha, Cyathus striatus en -sericeus, Crucibulum vulgare, een paar reusachtige Polypori uit Indië afkomstig, ingezonden door den Heer F. A. des Tombe te Leiden en nog veel meer. De tentoonstelling is bezocht door 504 betalende personen. Dus wel een succes.

Het volgend jaar wordt de tentoonstelling zoo mogelijk te Arnhem gehouden en het is voor de Vereeniging te hopen, dat zij dan even volledig moge zijn en even goed van stapel moge loopen, als het nu is geschied; doch daaraan behoeft wel niet getwijfeld te worden.

P. LIGTENBERG.

HET TREURIGE VERGIFTIGINGSGEVAL IN DEN HAAG.

E voorzitter van de N. M. V. deelt mede, dat het Haagsche vergiftigingsgeval door paddenstoelen zich als volgt heeft toegedragen:

De heer en mevrouw B. zochten gedurende eenige jaren in de omstreken van Den Haag naar eetbare paddenstoelen, de zoogenaamde champignons (Psalliota), die zij dan ook, zooals de ondervinding bewees, goed schenen te kennen. Ditmaal hadden zij de kinderen mede genomen; onder het wandelen werden de gevonden exemplaren schoongemaakt, thuis gekomen met medekoking van een zilveren lepel toebereid en ten ongeveer half acht uur genuttigd.

's Morgens om zes uur ongeveer werd de heer des huizes hevig ongesteld, ook de jongens gevoelden zich allengs onpasselijk en toen de vader om ongeveer zeven uur geneeskundige hulp ging inroepen, zakte hij bij den arts gekomen in elkaar onder hevige brakingen.

Ruim 2 × 24 uur na het optreden der eerste vergiftigingsverschijnselen stierf de jongen en het meisje ruim 40 uur later, terwijl de ouders en een jonger zoontje, na eenige dagen ernstig ziek te zijn geweest, behouden bleven.

Wanneer men nu weet, dat de toxische verschijnselen door Amanita's veroorzaakt, zich op zijn vroegst tien uren na het gebruik vertoonen, dan is het buiten eenigen twijfel, dat de ramp aan een der soorten phalloïdes of mappa van dit geslacht te wijten is.

Wanneer men nu verder weet, dat het door den Duitschen toxicoloog Kobert in 1899 ontdekte en door hem »phalline« genaamde gift, de roode bloedlichaampjes vernietigt en niet meer dan zeven à acht milligrammen noodig zijn, om dit in één liter bloed te verrichten, dan zal men begrijpen, dat de enkele centigrammen welke één exemplaar A. phalloïdes bevat, voldoende zijn, om in weinige uren het geheele menschelijke organisme te verwoesten.

Daar de ouders meermalen, en zonder eenige nadeelige gevolgen, de door hen gevonden paddenstoelen genuttigd hebben, is het aan te nemen, dat door een der kinderen een giftzwam tusschen de eetbare is gevoegd, want waren de andere eveneens giftig geweest, dan zou niemand het overleefd hebben.

Het zoontje dat het eerst overleed, had zich voornamelijk aan het sap te goed gedaan en kreeg met dit aftreksel dus het meeste gif naar binnen, terwijl het verder aan te nemen is, dat het meisje, dat later overleed, de gifzwam zelf verorberde, en de anderen, die herstelden, de goede, eetbare, maar in giftsap gekookte zwammen, genuttigd hebben.

Uit deze ramp ziet men weer, hoe gevaarlijk het is, wanneer onkundigen paddenstoelen zoeken met het doel, die te eten, hoe het vertrouwen op den zilveren lepel weder oorzaak is van het onheil, want had dit vertrouwen niet bestaan, dan zouden de zwammen voor het toebereiden zeker nog eens zorgvuldig zijn nagezien.

Zegt het voort: Eet geen zwammen, waarvan gij de botanische kenmerken niet goed kent. Snijd ze nimmer bij den grond af, maar draai of graaf ze er uit, opdat de uivormige door een zak of vellen omgeven voet u kan waarschuwen voor gevaar. Paddenstoelen met een zak om het dikke einde van den steel, ook al zijn de plaatjes niet wit (Volvaria), zijn gevaarlijk.

Laat de zwammen, waarvan de hoed kleiner is dan een gulden, staan, want ook onder de eetbare soorten komen er voor, waarvan de plaatjes in zoo jeugdigen toestand bijna wit zijn.

Vertrouw niet op middeltjes als het medekoken van zilveren voorwerpen of uien; het aanslaan of bruin worden wil alleen zeggen, dat de zwammen niet frisch meer zijn.

Zij, die niet aan mycologie of de studie der zwammen doen, moeten *nimmer* paddenstoelen eten, waarvan de plaatjes, die tegen de onderzijde van den hoed staan, *wit* zijn.

JOH. RUIJS.

ALGEMEENE VERGADERING DER NEDERLANDSCHE MYCOLOGISCHE VEREENIGING OP ZATERDAG 24 SEPTEMBER TE UTRECHT. (HAAGSCH KOFFIEHUIS)

(Uit de Notulen.)

Aanwezig 16 leden.

Voor de bestuursvacature, ontstaan door het overlijden van Dr. M. Greshoff, werd met algemeene stemmen gekozen Dr. J. Goethart, directeur van 's Rijks Herbarium te Leiden.

De secretaresse, die aan de beurt van aftreden was, werd met algemeene stemmen herkozen.

De volgende besluiten werden genomen:

I. De vereeniging zal een type-herbarium samenstellen en daartoe elk jaar een bepaalde groep bijeenbrengen. Men zal een begin maken met de Polyporeeën. Den leden wordt verzocht materiaal bijeen te brengen en op te zenden. De heer des Tombe zal zich met de conserveering belasten. In het volgende vereenigingsjaar zal men met de Agaricineeën beginnen. De belangrijke vondsten uit deze groep worden ook nu reeds gaarne ingewacht.

II. De leden hebben het recht de consuls te verzoeken in een bepaalde streek een excursie met hen te maken tegen vergoeding van de reiskosten.

III. De redactie en uitgever van *D. L. N.* hebben zich bereid verklaard de mycologische mededeelingen van de vereeniging in *D. L. N.* op te nemen: de leden ontvangen hiervan een afdrukje.

IV. Op voorstel van den heer Heimans is aangenomen: pogingen aan te wenden om een of meer goed gekleurde wandplaten te doen vervaardigen van de enkele eetbare paddestoelen met de gevaarlijke die er op lijken; elke plaat moet voorzien zijn van duidelijke bijschriften en raadgevingen. Het plan is deze platen gratis aan de lagere scholen in Nederland te doen toekomen; op de wijze als dat is geschied met de platen van schadelijke insecten door het Staatsboschbeheer uitgegeven.

JAARVERSLAG 1909- 1910.

Den 16den October werd de Algemeene Vergadering te Amsterdam gehouden, waarop behalve eenige wetenschappelijke mededeelingen levende zwammen, toebereide zwammen en aquarellen werden tentoongesteld. Den volgenden dag werd een welgeslaagde excursie naar Santpoort gehouden.

In December overleed plotseling onze ondervoorzitter Dr. M. Greshoff. In hem heeft de Vereeniging een van haar oprichters verloren en iemand, die haar een warm hart toedroeg. In ons bestuur is door zijn heengaan een groote leemte ontstaan.

In het tweede jaar is de belangstellling zeker toegenomen, het ledental steeg van 139—160.

De leden ontvingen allen een afdrukje van een stukje, getiteld: Morieljes van de hand van den voorzitter; het verscheen in Elseviers.

De voorzitter heeft zich bezig gehouden met het samenstellen van lijsten van Hollandsche, Duitsche, Fransche, en Engelsche namen van een deel der Agaricineeën, dit als voorbereiding voor het vaststellen van Hollandsche namen.

Den 25sten Maart werd te Utrecht een Vergadering van consuls gehouden, omdat deze nadere samenwerking wenschten.

Ingevolge deze vergadering werden lijsten gedrukt waarop alle in Nederland voorkomende zwammen zijn opgegeven en waarop de consuls en zoo mogelijk ook de leden hun vondsten aanteekenen: men zal dan aan het eind van het jaar een lijst kunnen samenstellen van de vondsten in dat jaar gedaan. Dergelijke lijsten zijn steeds op aanvrage te verkrijgen.

Tevens werd besloten in September een tentoonstelling te Zeist te houden.

Voor de 2de Algemeene Biologische tentoonstelling te den Haag werd een vlugblaadje gedrukt om de Vereeniging meer algemeen bekend te maken. De tijd van het jaar, waarin de tentoonstelling werd gehouden, liet niet toe dat men levend materiaal inzond.

Als geschenken ontving de Vereeniging:

Een portret van Dr. Greshoff, van den Heer Ruys. Boekwerken van Dr. Koorders, te Buitenzorg.

Als nieuwe vondsten zijn te vermelden:

Galactinia badea, door P. Ligtenberg; Inocybe coesureata, idem; Russula expelleus, idem; Russula lactea, idem; Cortinarius anomalus, idem, Bouwman, Bernink; Russula substypica door P. Meulemeester; Pholiota aurea, idem; Pholiota paxillus, idem; Boletus elegans, idem; Hygrophorus ficoides, door Cool, Zym, Heimans; Lepiota erminea, door Cool, Zym; Helvella elastica, door Van Berk; Boletus sanguineus, idem; Russula drimya, idem.

Excursies werden gehouden:

1° Door den Heer van Berk te Zeist, en 2° door den Heer Meulemeester en Mevr. Kalshoven te Montferland.

Dr. JOHA. WESTERDIJK, *Secretaris.*
